

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
József kir. herceg-utca 1. (Bikabérbázr.)
Telefon: 17-52 és 27-89 (6 mellékállomás)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
XXI. évf. 78. 1944. április 6 csütörtök

Előfizetési ár: havonta 5.20 P, negyed
évre 15.— pengő. — Egyes szám ára
hétköznapi 20 fillér, vasárnap 40 fillér

Kormányrendelet a zsidók utazásának korlátozásáról

A keleti árcvonal déli szakaszán megszilárdult a helyzet

Tekintélyes német tartalékok érkeztek, -- magyar és román csapatok bajtársias segítségére jelentős tényező -- állapítják meg Berlinben -- Honvédeink Csernovitznál a Dnyeszteren túlra vetették vissza az oroszokat

Ribbentrop birodalmi külügyminiszter nyilatkozata Molotov Romániának szánt politikai trükkjéről

Budapesten nincs kényszerklürités, az utazási tilalmat feloldották

Berlin, április 5. (MTI) A helyzet megszilárdulása a keleti arcvonal déli szakaszán is folyamatosan van -- állapítják meg illetékes német katonai helyről. Német részről külön megjegyzik, hogy a főterhet viselő német csapatok hősiességén kívül a magyar és román csapatok bajtársias segítségére is jelentős tényező. Ennek elhallgatására nincs ok, hogy a német állások megerősítéséhez az is hozzájárul, hogy (tekintélyes német tartalékok kerültek bevetésre. Ezeket a nyugat-európai készületek gyengítése nélkül sikerült rendelkezésre bocsátani.

Berlin, április 5. (Interinf.) A keleti harcok déli szakaszán az általános helyzetet a német ellenállás megszilárdulása jellemzi -- állapították meg a birodalmi főváros katonai körében. Bár a szovjet még mindig nagy erővel nyomul a német állások és reteszek ellen, feltűnik, hogy az utóbbi napokban milyen nagymértékben erősödött a német ellenállás. További német hadosztályok bevetése és újabb román és magyar kontingen-
sek részvétele német katonai körök megfélemlése szerint a legközelebb még nagyobb, hatással domborodik ki. Ebből következik az a megállapítás, hogy a keleti harcok fontos déli szakaszán, messze a Kárpátok előtt gyors kialakul-
han van a harci viszonyok megszilárdulása. A szovjet csapatok kedden sem tudták folytatni előnyomulásukat dél, illetve nyugat felé, Stanislaw és Tarnopol között támadásaink kemény harcok után jó eredménnyel jártak. A németek továbbra is elkeseredetten tartják Tarnopot. Brodytól délre a németek helyi sikereket tudtak elérni. Kovel helyőrsége is szembeszállt minden ellenséges támadással.

Berlin, április 5. Az Interinf jelenti a keleti arcvonal helyzetről: A keleti arcvonal déli szakaszán az elmúlt hónapban rendkívül erővel és hatalmas ember- és anyagtömeggel megindított szovjet támadásokkal a német ellenállás mindinkább megszilárdul. Ez nem utolsósorban a német csapatok ellenálló erejére, valamint a magyar és román csapatok harcára vezethető vissza, hanem az előző napok erős hóviharái és a hőmérséklet esése nagymértékben hozzájárult a harcok lanyhulásához.

A harcok súlypontja továbbra is kizárólag a déli szakaszra esik, ahol a német ellenállások száma napról napra növekszik.

Tarnopotól délre és a től nyugatra terepnyerést eredményeztek a német támadások. Ez a megállapítás vonatkozik a Kovel térségében már régebben megindult támadó műveletekre is. A bolsevisták igyekeztek ugyan betörési helyeik kiszélesítésére, vállalkozásuk azonban mindent megüszölve a német és román csapatok ellenállásán.

Csernovitz terében jelentősen csökkent a bolsevista támadó éle-
loenyomulásának irama és a magyar kötelékek a támadó bolsevistákat a Dnyeszter felső folyásán túlra vetették vissza. A középső szakaszról nem érkezett említésre méltó harci cselekményről jelentés. Az északi szakaszon Pleszkau térségében és Osztrov körül megüszöltek a szovjet áttörési kísérletek és a bolsevisták jelentősen eréjű csapatainak harcra vetése csak a veszteségek számát növelte. (MTI)

A Wilhelmstrasse katonai szövegíróje a Kárpát-szorosokért vívott harcokról szóló áhíreket cáfolja

Berlin, április 5. A Wilhelmstrasse katonai szövegíróje hangsúlyozta, hogy a keleti arcvonal déli szakaszán változatlanul a német-román ellenállás megszilárdulása figyelhető meg. Az ellenállásnak erre a megszilárdulására vezethető az is, hogy a szovjet dél felé irányuló lökései, sikerült felfogni és visszaverni.

Ilyenirányú kérdésre válaszolva zettek. E harcok során egy rohamosztag dandár egymagában 37 ellenséges löveget semmisített meg.

Szeptől délre a szovjet kedden egész nap állandó áttöréssel kísérletezett, de ezek a próbálkozások összeomlottak. Az ellenségnek ismét súlyos veszteségei voltak.

Fent északra a kandelakasi szakaszon a bolsevisták több alkalommal is túlyomó előkelő támadásra indultak az eddig eléretelt támaszpontok ellen. Csapataink zuhanóbombázói támogatásával súlyos veszteségeket okoztak a támadóknak és visszaverték őket.

Olaszországban rohamcsapatunk sikeresen működtek és foglyokat ejtettek. Ettől eltekintve jelentős harci cselekményekről nem érkezett jelentés. Messze-
hordó lövegeink kedden egész nap Anzio és Nettuno kikötő területét lőtték. A mul héten a nettunoi hidtörés lefolyt harcok során a Hermann őrnagy parancsnoksága alatt álló ejtőernyős tanzászóalj különösen ki-
tűntette magát.

Északamerikai bombázókötélek Bukarest város területét felett nappali támadást intéztek. A támadás károkat és a lakosság körében veszteségeket okozott. A német román és bolgár légvédelmi erők az ellenséges gépet semmisítették meg. Ebből az eredményből különösen a román vadászrepülőgépek vették ki részüket.

Zavarórepülést hajtottak végre brit repülőgépek a szerdára virradó éjszakán Rajna--westfalai terület néhány helységé-

ben. Bombákat dobtak le. Végteljes jelentések szerint ennél a támadásnál, amelyet ellenséges gépek kedden egyik norvég tengrszéli támaszpont ellen intéztek az ellenség vesztesége 16 gépre emelkedett. Eszerint a támadóknak több mint felét megsemmisítették. (MTI)

A Bukarest elleni támadásnál 44 amerikai bombázót lőttek le

Berlin, április 5. Az amerikai légi fegyvernem kedden Bukarest ellen kísérelt meg támadást és ismét súlyos veszteségeket szenvedett. Német és román vadászrepülő 44 ellenséges gépet lőttek le. A légharctól tüzeket és bolgár vadászrepülőket is lőttek le ellenséges gépeket. Román területen eddig 30 amerikai repülőgépronsot találtak.

Berlin, április 5. Az Interinf jelentése szerint szerdán délután heves légi harcok voltak albán, --

„Örületes nyakassággal bombázták a román főváros”

Bukarest, április 5. A román sajtó egyhangúlag elítéli az angol amerikai légerők Bukarest ellen intézett terrortámadását amelyek főleg lakónegyedekben, asszonyok és gyermekek körében okoztak károkat. A „Currentul” azt írja, hogy a román főváros örületes nyakassággal bombázták, miközben a bombázók egyáltalán nem kerestek katonai célokat, hanem céljuk csupán az volt, hogy rémületet és borzalmat keltsenek.

Ribbentrop nyilatkozata

Berlin, április 5. (NTI): Ribbentrop külügyminiszter nyilatkozatot adott az Orient Rádió Román T. I. berlini tudósítójának és válaszként több kérdésre, amelyek között érdeklik Németország és Romániát.

Az Orient Rádió erről az alábbi jelentést közli: -- Mi az Ön véleménye birodalmi külügyminiszter úr a szovjet Romániának szóló legutóbbi kijelentéseiről, amelyekben azt állítják, hogy az oda behatolt szovjet csapatoknak csak katonai céljaik vannak. A Szovjetuniónak nem törekszik változtatásokra Románia rendjében és nem is támaszt igényt a román terület egy részére.

Mindenképpen, aki ismeri a legutóbbi 25 év szovjet politikáját -- felelte Ribbentrop -- Molotov nyilatkozata egyáltalában nem jelelt meglepetést. A politikai trükk mindig egy része volt a Szovjet hadvezetésnek. A Szovjet jól tudja, hogy a hadiszerencse változó, ezért további harcok kockázatát szeretné lehetőleg csökkenteni, ezért igyekezik a Szovjet Finnországot látszólag mérsékelt követelések blöffjével kungasztani a háborúból. Azaz Finnországot csapdába akarják csalni hogy aztán megfojtsák. Ezzel magyarozható Bulgária csábítása Magyarországot fenyegetése, most pedig Románia csalogtatása. Azt hiszem azonban minden román tudja, mit kell tartania ilyen

igéretekről. A bolsevizmus módszerétől tovább a válasz. -- Churchill bizonyára nem tarozik azok közé a nagyon ostobók közé, akikről éppen szótlan. Nálunk tisztán képmutatásról van szó. Angliában nem a legjobban áll a dolog. Egyre világosabban látják, hogy ott Churchill Szovjetuniónal szemben Európában egyszerűen nem tud többé semmit sem elérni és atól tartanak, hogy ez az állapot egy napon Anglia számára végzetes következményekkel jár.

TOKES FOTO
FOTOKOPIÁT KÉSZÍT

ha. Ezért nagy a nyugalanság az angol népben és egyre növekszik Churchill politikájának ellenzéke. Ilyen körülmények között Molotovnak ez a nyilatkozata kapóra jött annak az embernek, aki Finnországot, a Baltikumot, Lengyelországot, az egész Balkánt, tehát Anglia egész hagyományos európai politikáját kiszolgáltatta Szólinnak.

Arra a kérdésre, hogyan itéli meg Anglia és Amerika helyzetét Moszkvával szemben, csak egy válasz van, teljes tehetetlenség. Londonban és Washingtonban sohasem értették meg a szovjet politikáját, ezért esnek aztán egyik csodálkozásból a másikba. Ha pedig azt kérdezi főleg, vajjon a nyugati hatalmak egy napon szembe szállnak-e a Kémi politikájával, erre csak azt felelhetem: ha a bolsevisták valaha is legyőznék a német seregeket és behatolnának Európába, akkor sem Anglia, sem Amerika nem rendelkeznek a szükséges hatalmi eszközökkel, hogy itt szembe szálljanak a bolsevista politikával, még ha akarnák is azt tenni. Éppen ezért csak a szövetséges európai nemzetek verhetik vissza és fogják is visszavenni a bolsevizmust. Európa a bolsevizmus elleni harcban csak önmagára számíthat és teljesen saját erőire van utalva. Románia elválaszthatatlan alkotórész ebben az Európában és Európa számára. A háborút fenyegető veszély nemcsak Románia ellen irányul, hanem a szövetséges európai nemzetek valamennyije ellen. A Führer és Antonescu tábornagy jól látja a veszélyt. Főleg nem néznek szembe vele és hadseregükkel mindaddig küzdeni fognak, amíg Romániait végleg fel nem szabadították és egyszersmindenkora el nem zárták a Balkán térségét a bolsevikiek elől.

A beszélgetés végén a birodalmi külügyminiszter a Bukaresti c'eni első északamerikai terrortámadásról a következőket mondotta:

— Ezek a terrortámadások, amelyek európai városok és így asszonyok és gyermekek ellen irányultak, kétségtelenül a legsúlyosabb része ennek a háborúnak, de bizonyos lehetnek Romániában, hogy mindjában elűzzük ezeket a légi banditákat az európai térségből. Egyébként pedig mindent kamatos kamattal együtt visszafizetünk nekik. (MTI)

Fáy István államtitkár felmentése

MTI jelenti: A Kormányzó Úr a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére, Fáy István m. kir. titkosnagyságot, államtitkárt eltávolította az állásától saját kérelmére felmentve és ezáltalomból járhatóan és odaadással teljesített kiváló szolgálatait meglehetősen köszönettel nyilvánította.

Húsvétra vásároljon **TOKAJI BORT** és azonkívül kitűnő zamatú nagy burgundi **vörösbort** Tokaji borozóból Püspök palota.

Szabóvatta minden mennyiségben minden árra **Balla Balázstól** Svetits-palota.

Helyszíni tudósítások a légitámadás által sújtott budapesti városrészekből

További helyszíni tudósítások számolnak be a Budapesti elleni hétfői terrortámadásról. Megrázó részleteket közölnek ezek a tudósítások, de egyidejűleg felváltóan a magyar testvéri sorsközösség által diktált segítség munkájáról, a lakosság

megtörhetetlen lelki erejéről, a hatóság szívekről, a tűzoltók, a katonai osztagok, mentők, leventék és más alakulatok heroikus segítő munkájáról. Néhány részletet közlünk a pesti tudósításokból.

Zilahy Irén és háznépének tragédiája és soffőrijének szerencsés megmenekülése

Budán a villanegyedben is pusztított a támadás. Bezúzott ablakok, leszakadt redőnyök, leomlott falak jelzik, hogy erre is hullottak a bombák.

Az egyik villában a kertbe épített óvóhelyet érte találat. Munkások és tűzoltók assák ki a törmelékot keresik a bentmaradtakat. Amikor sikerült eltávolítani a romokat, előkerült négy iszonyuan szétrongosolt holttest. Az egyikben a villa tulajdonosának, Benedek László dr. professornak a felesége, Zilahy Irén, az ismert számművésznőt ismerik fel. Zilahy Irén az édesanyjával és a villa háznepével, valamint annak feleségével menekült az óvóhelyre, mikor megszökött a levegőszlyt jelző szirénra. A művésznő a pro-

fesszor soffőrijét is hívta: — Jöjjön maga is, ne maradjon ki, mert még baj ér!

A soffőr azonban kintmaradt. A villa oldalala mellett állva cigarettára gyújtott és csodálatos véletlen következtében megmenekült. A becsapódó bomba robbanásának lögnomása felkapta, pelyhekként és mintegy hatnyolc méterre a rózsafák közé dobta. Néhány karcoláson kívül nem történt baja. Amikor feltápaszkodott, szédülve tántorgott az óvóhelyhez, majd amikor meglátta a szörnyű képet, rogyadozó lábakkal sietett segítségért. Ugyanebben a villában három kerti munkás is megmenekült. Az egyikre rázuhant egy üvegcső, de kisebb sérülésekkel elkerült a cserépek alól.

A bombák nyomán egy pestkörnyéki munkásnegyedben

Baráth Ferenc hírlapíró írja tudósításában: Munkásnegyedet bombáztak... Abban a hajnalonként az alom friss rétege után munkásemberek szorgalmas tömege indult munkahelyére, ott most, a hétfői bombázás után, megváltozott az élet képe. A földszintes házikók ablakai mögött hátré váradóra még pihenő magyar dolgozók álmotkát, talán jobb sorsról, talán gazdagodásról vagy a kultúra hőseinek emberi irgalmáról.

Most ezen a környéken tudó-
lő porfelhő gomolyog vastagon és kísértetiesen, úgyhogy alig lehet átlátni a komor porfelhőkön. A honvédek a tűzoltók, a leventék, a légőszolgálatosok és az irgalmatlan szomszédok szemé-
nek lényeg azonban áttör ezen a sűrű gomolygón is: megtalál-
ja a romok alatt a szegény munkásasszonyt, akinek keze még holtában is a fűzökápatal szorongatja romcsa zúzott fűzhegy mellett. Ehébet fűzött az urának, aki munkában volt.

Ezekben a házakban nem cifra-
kodtak thoman metszett tűk-
rök előtt, süppedő szőnyegek
sem borították a padlót, melyet
itt-ott már kikezdett a nedves-
ség, a penész, az inség. Ezek a
lakások egyszerűek voltak. Ezek
a lakások a munka tisztaságát
és diadalát hirdették, a tisztos-
ság földi szegénységét; a tör-
delt zománcú fazék és a feketé-
regezt tepszi volt a konyha min-
den ingóságá.

Es ezekbe a lakásokba vágott
be az ellenséges bomba gyilkos,
barbár ökle. Ahol leesapott fel-
fakadt a föld, mint egy óriási
seb. A zsidótelek szertepültek,
a gerendázat — mintha csak já-
tékos gyufaéptítmény lett volna
elrepült a szomszéd kertjébe,
udvarába, telkére, kisdud birodal-
mára.

Most, amikor itt járók ezen a
kegyetlenül letarolt szomorú tá-
jon. Budapest külvárosának
munkásnegyedében, mintha vala-
melyik kegyetlen mozaikrakó
díszítette volna fel az utat a
széthullott ablakszemek apró
üvegdarabjaival. Ház ház mel-
letti összedőlt. Néha előkerül
egy-egy holttest, a mentőoszta-
gok emberei letakarják és kop-
orsóba teszik. A környékbellek,
akik hási együttérzéssel segí-
tenek bajbajutott embertársainak,
felismerik a szomszédok eltor-
zult holttesteit. Elég egy nyak-
kendő, egy jellegzetes ruhada-
rab, egyetlen szerény gyöngy-

fűzér a munkásnő nyakában
és a szomszéd már tudja, kitől
kell örökre búcsút vennie.

Egy bámesz macska tévedt
valahonnan vissza a romok kö-
zé. Riadt, remült szemmel keresi
gazdait. Cudarul lesóványodva
csavarog, aztán — mint akinek
minden mindegy — eloldalog.
Valaki utána cincog: Cic, na! —
rá se hederít, menekül a rom-
októl, neki még van hova.
Erre jön egy öreg házaspár. Az
asszony sánta és püpos. Talán
hatvanéves. Kezében nehéz vas-
bot, másik karját férjébe kul-
csolta. Az öreg hetvéneves lehel,
bicegve lép, hátán nehéz szak.
Mindem ingóságá. Három fazék,
egy lábas egy fél kenyér, egy
kés, két kanál, két villa, szíve-
ben pedig a nyomor mérhetetlen
szomorúsága. Valaki, akinek
tegnap saját háza volt a tisztas-
szomorú öregségben, ma minel-
teljen. Senkije sincs kerek e vi-
lagon. Panaszokda, talán sirna
de amikor meg pillantja háza
romjai közt a munkát vezénylő
szakaszvezetőt, megkönnyebbül.
Valaki szekérra veszi, előindul
feleségével, valahova, jó embe-
rek közé.

Hány ház pusztult el? Ki tud-
ja. Még össze sem számolták
pontosan. A statisztikai admini-
strálás helyébe a szív forró
irgalma lép. Először segítségünk
mindenkinek, akik kór ér — ez a
gondolat vezérli most a hatóság-
okat. Látszik is az emberekben
a viszonylagos megnyugvás pi-
hentető erőse. Szekerek, teher-
autók, kocsik, taxik, magán-
autók, hatósági gépjárművek
szedik fel a hajléktalanok meg-
mentett holmiját. Most minden
fontos ebben a mentésben. Egy
kalkita, melynek lakója elpuszt-
ult, egy szak, amely meg a
nagygyűlök tulajdonja volt, egy
asztali lámpa, melyet valahol
még fel lehet szerelni és nyu-
godni örökben lehet a fényben
olvasni újságot, regényt, líbiát.

Ez a menekülés egyáltalán
nem a riadt menekülők sürgő-
forgó nyüzsgését árulja el. A
kivülről ideérkező látogató, aki
helyszíni tapasztalatokért sietett
a bombázott házakhoz, nem
tudja ugyan megállapítani az
emberek szótlan, majdnem da-
cosan hallgatag karavánjának
célját. De az úton mégis szabá-
lyos rendbe verődik a járművek
hosszú kigyója és rendezett esor-
portnak tűnik fel a banyujukat
mentő emberek sokasága. Így
látszik csak, hogy ebben a me-
nekülő karavánban mit idéz elő

egy bombázás a szegénynegyed-
ben.

Ez a szegénynegyed, melynél
jobb hadművelési területet nem
találtak a gyilkos bombák, fel-
fordult romhalom. Egy-egy ké-
mény emelkedik, mint vadló
felkiáltójel. Isten tudja, hogyan
maradhatott meg ebben a bar-
bár itéletben. Az ablakok be-
zúzva, a kocsmák redőnyei úgy
összegyűrve, mintha egy di-
ceszkvő cirkuszi erőművész akar-
ta volna ámulatba eiteni az em-
beriséget. A drogéria szegényes
polcai üresen állanak, az olcsó

közlök és keposok messze re-
pültek rólok. Egy bosszú udvar
tele téglatörmelékkel csodála-
tos módon épen maradt az
óléskamra. Óriási uborkásüveg,
benne friss uborkák. De ezek
már nem kerülnek többé a tu-
lajdonos asztalára, mert azok-
nak roncsait tegnap tették ko-
porsóba.

Az élet útme a bombák után
sem hagy ki. A munkás azért
továbbra is munkába indul reg-
gel, még erősebben, még bá-
rabban, mert ide hiába szakadt
le a pokol.

BELPOLITIKAI HIREK

A Magyar Elet Pártja értekezletet tartott

MOT jelenti: A Magyar Elet
Pártja vitéz Lukács Béla or-
szágos pártelnök elnöklésével
szerdán délután pártértekezletet
tartott, amelyen határozatlilag
kimondotta, hogy a rend és nyu-
galom fenntartását, a nemzet
összes erőinek egyesítését
szükségesnek tartja és a nemzeti
egység megteremtése érdekében
összhangban kíván működni
mindazokkal a jobboldali erő-
vel, amelyek az együtt működés-
re irányuló készségeket kife-
jezik. Az erre vonatkozó tár-
gyalások folytatására a párt
Vay László báró pártvezetőségi

tagoz kérte fel.
Lukács Béla elnök az értekez-
leten bejelentette, hogy Benes
Zoltán Bornemisza Géza, Gaj-
zágó István Gunda László, vitéz
Hunyadi Ferenc gróf, vitéz Ma-
gasházy László, Makkai János,
vitéz Martsekényi Imre, Mezey
Lajos, gróf Pálly József, Pelák
Nándor, Rosta Lajos, vitéz Vá-
radi László, gróf Zichy Nándor
országgyűlési képviselő és Ottlik
György felsőházi tag a Magyar
Elet Pártiából kiléptek.
Az értekezlet a kilépéseket tu-
domásul vette.

A Magyar Megújulás Pártja országos szervezési kistáborot tartott

A Magyar Megújulás Pártja
országos szervezési kistáborját
tartott a páriközponban. A kis-
táboron az ország minden me-
gyének képviselői megjelentek
és részletes jelentést adtak szer-
vezői munkásságukról és arról a
lelkedésről, amellyel az or-
szág népe a politikai változások-
kat fogadta.
A magyar tömegek bizalmát
és hitét hozták el a párt szerve-
zeti és tanúságot tettek arról,
hogy a magyar megújulás gon-
dolatát mindenütt az egyedül ki-
vezető útnak tartják.
A kistáborban Vincze András
országos szervező és vezető adta
ki a további munkára serkentő

utasításokat, majd rövid időre
vitéz Turédy Béla országos párt-
vezető is megjelent, aki a jelen-
lévők lelkes ünneplése után né-
hány rövid szóban tájékoztatta
a megjelenteket az általános po-
litikai helyzetről. Az ülés a késő
délutáni órákig tartott s annak
végén Ince Antal képviselőbaj-
társ, a pronagandaosztály veze-
tője, hívta fel a jelenlévők fig-
yelmét arra, hogy a háború
megpróbáltatásainak terhért és a
terrortámadások sújtotta sze-
gényemberek megsegítését első
helyen kell vállalniuk azoknak,
akik a jobb magyar jövő érde-
ben vállalják az áldozatos életet.

A debreceni Nyilaskeresztes Párt vezetőségi értekezlete

A debreceni Nyilaskeresztes
Párt Hungarista mozgalom ve-
zetőségi értekezletet tartott.
Az értekezletet Sándorházy
Dala Dézso megvevező PSP-
főcsoportvezető nyitotta meg. —
Lelkesen üdvözölte a hazánk
földjére lépett baráti fegyver-
jársat, a bolsevizmus ellen kü-
zdő nemet hadsereget, üdvözölte
a német nép vezérét, Hitler
Adolfot, továbbá a háromhatal-
mi egyezmény vezérét: Mussolin-
it és a japán császárt. Üdvöz-
ölte a párt vezérét Szalasi Fe-
rencet, ki, úgymond, mindvégig
megmaradt azon az úton, ame-
lyet a magyar becsület, a szövetsé-
gségi hűség és a bolsevizmus
elleni küzdelem parancsol. Ez-
irányban emelt szót a minden-
korai magyar kormányoknál.

A szónok ezután hangoztatta,
hogy igen komoly órákat élünk,
mikor a nemzet minden erejére
és bátorságunk minden labave-
tésére van szükség minden té-
ron, minden vonatkozásban. —
Majd Szalasi Ferenc mellett hű-
ségüket és megingathatatlan bi-
zalmukat hangoztatta. A továb-
biakban ismertette a párt célki-
tűzéseit és hangoztatta, hogy a
mozgalom érdeke megkívánja,
hogy a kapott utasításoknak
megfelelőleg járjanak el. Az
önálló akciók megszűntek, mind-
nyájan egyéért, egy mindnyá-

junkéért, ez legyen a jelszó. Sza-
valit így fejezte be:

— A magyar nemzettel, a ma-
gyar népért harcolunk és halá-
dunk az új Európa országútján.
Ezután Széll János megyei
munkásság-vezető szólt a
tisztviselőkhöz és tájékozt-
atta őket az irányelvekről ab-
ban a felvilágosító munkában,
amelyet a munkásság körében
kell folytatniuk. Minden mun-
kás előtt nyitva áll az út, aki be-
akar állni az új rendbe és test-
véri szeretettel várják őket,
mondotta.

Az értekezlet végén nagy óva-
cióban részesítették Szalasi Fe-
rencet, majd elnökelték a Hun-
garista indulót.

Szeged képviselői beléptek az Imrédy-pártba

Szeged két országgyűlési kép-
viselője Rosta Lajos és Pelák
Nándor levelet írt vitéz Imrédy
Bélahoz, a Magyar Megújulás
Pártja országos vezetőjéhez és
kérték a pártba való felvétel-
ket. A két képviselőt felvették a
pártba. Rosta a képviselőházba
arótt Teleki Pál halála után ke-
rült be, mint a szegedi lajstrom
során következő képviselője.
Pelák is lajstromos képviselő.

Budapesti kiűrtési kormány-
biztos a következőket közli: szer-
vezett kiűrtő vonatok folyó hó
7-től megindulnak.

Helyközi fuvarozási vállalatom

helybeni és vidéki mindennemű
fuvarozást, továbbá bérezástást
gyorsan és jutányosan eszközöl

Varasdi Horváth Mihály fuvarozási vállalata

Városi iroda: Vár utca 6.
Telefon: 38-18.
Rendelések felvétele: városi
irodában egész nap.

„Hárfa“ könyvek irodalmi eseményei:

Náday Nagy Ferenc: TÁGED KERESLEK	Nyiradi Szabó Imre: TABORI REPULÓTER Szibemarkolós repülő- eposz.	Náday Nagy Ferenc: SZERETO SZERELMÉ
Az igaz regénye. Kötve 16.—, fűzve 10.50	Kötve 19.60, fűzve 15.50	Hare a holdogágért Kötve 16.— fűzve 10.80

Kaphatók és megrendelhetők minden könyvkereskedésben.

Darmol a legelterjedtebb és legnépszerűbb csoklócsokoládé használó. 35 éve milliók használják, mert teljesen megbízható, értelmentlen

Fontos minisztertanács volt

Munkáskérdések, a munkaközvetítés állami feladatá nyilvánítása, a zsidók utazásának korlátozása, a lapok megjelenésének szabályozása a napirenden

A Magyar Távirati Iroda jelenteti: A kormány tagjai Sztójay Déme miniszterelnök elnöklésével szerdán délelőtt 10 órakor minisztertanácsot tartottak.

A minisztertanács mindenképp a munkásságot érintő egyes kérdésekkel foglalkozott és ezekben döntést hozott, állást foglalt a munkaközvetítésnek állami feladatá leendő nyilvánítása mellett, egyébként pedig elhatározta, hogy

a munkáskérdésekben a húsvéti ünnepek utáni napokban külön minisztertanácsot fog tartani, hozzájárult a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszternek a zsidók utazásának korlátozásáról szóló rendelettervezetéhez, rendeletet adott ki az időszaki lapok további megjelenésének szabályozásához, majd több más időszaki kormányzati kérdés tárgyalása után három órakor ért véget.

Kormányrendelet a zsidók utazásának korlátozásáról

Az MTI jelenteti: A hivatalos lap esütörtöki száma kormányrendeletet közöl a zsidók utazásának korlátozásáról.

A rendelet értelmében az a zsidó, aki az 1240-1944. M. E. Sz. rendelet 1. §-ában meghatározott megkülönböztető jelzés viselésére köteles, sem közlekedés, sem szállítás céljára személygépjárművel (személyi autót, motorkerékpárt, gépjárművel) nem használhat és az illetékes hatóság írásbeli engedélye nélkül sem közforgalmú, vagy korlátozott közforgalmú vasúton, sem a közforgalomra berendezett személyszállító hajón, sem pedig közhasználatú társasgépkocsin nem utazhat.

Az egy útra, vagy határozott időtartamra szóló engedélyt a m. kir. rendőrség működési területén az I. fokú rendőrhatalóság, egyébként pedig a csendőrség adja meg. Ilyen engedély kiadásának csak akkor

van helye, ha az utazás a munkahelyre való eljutás és onnan a lakóhelyre való visszatérés, vagy egyéb fontos ok teszi szükségessé. Az engedélyt ki kell adni annak, aki utazását polgári, vagy katonai hatóság időszerűen igazolja. Az engedélyben meg kell jelölni a kérelmező nevét, foglalkozását, pontos lakcímét, továbbá az utazás célját, helyét és időtartamát. A kiadott engedélyekről jegyzéket kell vezetni.

Az a gyakorló orvos, akit az Orvosi Kamara írásban tejjogosít, gépjármű bérkocsit jogosult igénybevenni.

Az egy útra való korlátozott időtartamra szóló utazási engedély nem jogosít sem a sebesvonaton, gyorsvonaton, vagy gyors sínautóbuszon (gyorsmotoros) való utazásra, sem pedig étköz, vagy hálókocsiszállásra.

Különleges közigazgatási szabályokat és intézkedéseket állapított meg a kormány

A Magyar Távirati Iroda jelenteti: Az előrelátás parancsolja, hogy arra az esetre, ha az ország egyes területei a hadiesemények következtében netán hadműveleti területté válnának, a kormány már most megtegye a szükséges intézkedéseket.

Az, hogy különleges közigazgatási szabályok hatása milyen időponttól kezdve milyen területre terjed ki, természetesen annak idején a miniszterium lesz hivatalos megállapítani. A szükséges intézkedéseket a m. kir. miniszteriumnak a hivatalos lap mai számában közölni rendelte tartalmazza.

A szabályzat szerint a helyen maradó polgári közigazgatási szervezet élére kormánybiztos kerül, aki a hadműveleti területen működő valamennyi állami, törvényhatósági és községi hivatal és intézmény, valamint minden kormányhatóság felügyelete alá eső terület és szervezet felett felügyeleti és ellenőrzési jogkörrel gyakorol.

A miniszterium a kormánybiztos felruházhatja az egyes minisztereket megillető ügyintézési jogkörrel is. A kormánybiztos teljes rendelkezési jogot kap az állami, törvényhatósági és községi alkalmazottak felett és jogosult az alkalmazottak létszámában bekövetkező hiány pótlására.

A kormánybiztos egyes ügyekben megkapja azt a jogszabályalkotó jogkört, amelyet a honvédelmi törvény a miniszterium, illetve az egyes miniszterek részére biztosít.

Arra az esetre, ha az ország te-

ritületének valamelyik részén a polgári közigazgatási hatóságok működése kiüresítés folytán, vagy egyébként ténylegesen megszűnik, beáll az úgynevezett szükségserű katonai közigazgatás, amelynek vezetése és irányítása a legfőbb katonai parancsnok hatáskörébe tartozik.

A különleges közigazgatási szabályok hatálya alá eső területen a törvényhatósági bizottság, a törvényhatósági kisgyűlés, a közigazgatási bizottság és albizottságai, a megyei városok, valamint a nagy- és kisközségek képviselőtestületének működése szünetel. Ezek hatásköre a törvényhatóság első tisztviselőjére, a polgármesterre, illetőleg a főszolgabíróra száll át. A központi bizottság hatáskörét a főispán gyakorolja.

Hatósági gondnokok, felügyelők

Olyan hitelügyi, ipari, kereskedelmi, vagy más gazdasági vállalatok, melynek székhelye a különleges közigazgatási szabályok hatálya alatt álló területen van, úgyszintén külföldi vállalatnak ittlevő fiókjához, vagy képviselőihez a kormánybiztos a vállalat köztársasági hatóságait gondnokot rendelhet ki abban az esetben, ha valamely ok folytán a vállalatnak törvény szerű intéző szerve nincs.

Nem lehet hatósági gondnokot kirendelni akkor, ha a vállalatnál cégvezető, vagy általános kereskedelmi meghatározott működés. Ugyanígy a kormánybiztos hatósági felügyelőt rendelhet ki azokhoz a vállalatokhoz, amelyeknek vezetője állambiztonsági szem-

DEBRECZEN 3. OLDAL 1944. IV. 6.

pontból kifogás alá nem esik, — vagy amelyek a hatósági megrendeléseket nem megfelelően, vagy nem teljesítik. Hatósági felügyelő kirendelésének van helye akkor is, ha a vállalatnak az állam hitelt ad, ha a cég hadiüzem.

Budapestre április 5-étől kezdve megszűnt az utazások korlátozása

MTI jelenteti: A légoltalmi kiürítési kormánybiztos április hó 5-én 0 órától megszünteti a hétfői bombázások folytán elrendelt utazási korlátozásokat. Felhívja a lakosság figyelmét arra, hogy utazásait a minimumra csökkentse, mert különben kiteszi magát annak, hogy a menetrendszerű vonatokra nem fér fel és vissza-

Ma az ország területének valamely részén a polgári közigazgatási hatóságok működése ténylegesen megszűnik, mindaddig, amíg ezen a területen a polgári közigazgatás ismét megkezdheti működését, a közigazgatás feladatát a katonaság látja el. A rendelet április negyedikén lépett hatályba.

felé utazása nehézségekbe ütközik. A vasúti hatóságok utasítást kaptak, hogy elsősorban a szolgálatba utazóknak és lakásutalvány nyal rendelkezőknek biztosítsanak helyet. A rend fenntartásáról a pályaudvarokon továbbra is rendőri és katonai karhatalom őrködik.

A Budapestre utazó vidéki közönség lássa el magát igazolvánnyal

MTI jelenteti: A rádió és napilapokban többször közölt felhívás dacára a Budapestre utazó vidéki lakosság nem látta el magát kellő igazolványokkal. Ennek következménye az volt, hogy a bombatámadások után visszautazásuk nehézségekbe ütközött. — Ezért a m. kir. légoltalmi kiürítési kormánybiztos felhívja a vidéki lakosság figyelmét arra, —

hogy a fővárosba való utazásuk alkalmával lássák el magukat olyan személyi okmányokkal, amelyek érvényben vannak. Róluk külön közlemény rendelkezik. Lakásutalvány Budapestre csak annak kell, aki a kiürítéssel kapcsolatban távozik a fővárosból.

Az ilyen okmányok birtokában a vidéki lakosság újabb forgalom korlátozás esetén lakóhelyére akadálytalanul visszautazhat.

Nincs kényszerkiürítés

Budapest, április 5. A kiürítési kormánybiztos felhívja a figyelmét arra, hogy a főváros kiürítése — miként azt a hirdetések is hangsúlyozza — önkéntes alapon történik. Kényszerkiürítésről tehát nincs szó.

Az utazás sem vasúton, sem egyéb közlekedési eszközök kor-

látozás alá nem esik. (Ez természetesen nem vonatkozik a kárpátjai korlátozásokra, amelyek érvényben vannak. Róluk külön közlemény rendelkezik.) Lakásutalvány Budapestre csak annak kell, aki a kiürítéssel kapcsolatban távozik a fővárosból.

A főispán megnyitó beszéde a közigazgatási bizottságban a debreceni lakosság helytállásáról

Debrecen város közigazgatási bizottsága tegnap délelőtt tartotta ülését a város háza kistanácstermében Szilassy László főispán elnöklésével. A főispán megnyitó szavaiban megemlékezett a mai sorsdöntő időkről és fokozott helytállásra, fegyelmet magartatásra hívta fel Debrecen lakosságát.

Súlyos történelmi időköt élünk — mondotta. Szövegeinkkel valteve küzdünk a határaink felé közeledő ellenség ellen. Ezekben a válságos órákban hazánk fővárosát, Budapestet két terrortámadás érte. A magyar ellenállást azonban nem lehet ilyen eszközökkel megtörni.

Ma minden embernek kötelessége fegyelmetten viselkedni, hazafüti feladat a rendelet betartása, hogy ezáltal könnyítsük magunkra, de főképpen, hogy fegyelmesei viselkedésünkkel csökkentjük a veszélyt és az áldozatokat.

Remélem, hogy Debrecen lakossága a komoly időköt meltoan fegyelmesei magatartással odaadó munkával, áldozatos segítségével sőt a hatóságok segítségére s azok a rendeleket, melyeket a kormány a nemzeti érdekében hozott helytállással segítenek végrehajtani.

Kriptafosztogató garázdálkodott a csapóutcai temetőben

Holesch János papírkereskedő Kossuth-u. 5. szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki a Csapóutcai temetőben levő családi kriptájának falát felbontotta, a sírba behatolt és a koporsókat felcserélte a halottakkal eltemetett ékszereket keresett. Azt, hogy a tettesek

mennyi értékű ékszert vihettek el, a feljelentő nem tudta megállapítani, mert az utolsó lémentés a kriptába 19 évvel ezelőtt volt. A felhárított kegyelestörtétező a kriptá falának kibontásával okozott kárt.

A rendőrség erélyes nyomozást indított a tettes kézrekerítésére.

A sárga csillag első napja Debrecenben

A zsidók megkülönböztetéséről szóló kormányrendelet tegnap lépett életbe. Április 5. volt az első nap, mikor a zsidóknak tekintendő személyeknek megkülönböztető jelzést, az ismeretes sárgacsillagot kellett viselni.

A debreceni utcákon inkább a reggeli órákban lehetett látni több sárgacsillagos férfit és nőt, mikor az illetők munkahelyeikre indultak. Azok, akiknek nem volt halaszthatatlan dolguk, nem igen jöttek ki tegnap az utcára. — A sárgacsillagos egyének eleinte feltűntek a járókelőknek, később azonban már megszokottá vált a

kép. Egy-két megjegyzéstől eltekintve sehol incidens nem történt. Feltűnt, hogy a csillag nem szükséges, egyesek ugyan üzletekből szereztek be csillagot, mások azonban otthon készítettek el a legkülönbözőbb anyagból, vászonból, selyemből, pamutanyagból, míg akadtak a szegényebb zsidók közül, akik sárga keménypapírból vágta meg maguknak csillagot. A sárga színben is különböző változatokat lehetett látni.

Ugy hallani, hogy később egy-ségesítik a csillag készítését

AKIK MENTESÜLNEK

Mint tegnapi számunkban közöltük, újabb rendelet szabályozta, hogy kik mentesülnek a megkülönböztető jelzés kitévése alól. Ennek a rendeletnek 4 paragrafusa nagyobb rétegeket érint, ezért pontos szövegét az alábbiakban közöljük:

A megkülönböztető rendelkezés nem terjed ki: 4. Nemzsidó személynek vele együtt élő, keresztény vallásfelekezethez tartozó házastársra, továbbá nemzsidó személynek keresztény felekezethez tartozó özvegyére, ha azonban a házasságból gyermek van, a kivételzés mindkét esetben csak akkor áll fenn, ha a gyermek nem zsidó.

Több női harisnyát hérnek Debrecennek

A Baross Szövetség textilzakosztálya tegnap este népes értekezletet tartott, melyen megjelent Ujvárossy Dezső társelnök is.

Dr Szemes Miklós elnök beszámolt a legutóbbi értekezleteken végzett eredményeiről s örömmel jelentette, hogy a kamarai fűtőkár a női harisnyafénelgység iránt beadott kérelem elintézését maga vállalta és azt soronkívül juttatta el az illetékes hatóságokhoz.

Pető Lajos jegyző a harisnyafénelgység iránti kérelem szövegét olvasta fel, melyet a textilközpontra juttattak el. A kérvényben a Baross textilzakosztály rámutatott arra, hogy Debrecen női harisnyafénelgység hátrányt szenved, más vidéki városokkal szemben. Így kéri, hogy a jövőben Debrecennek nagyobb mennyiségű harisnyafénelgység küldjenek. Ujvárossy Dezső társelnök közölte, hogy ma már a Baross Szövetség elismert szervezet és minden remény meg van arra, hogy a jövőben a Baross Szövetségből kiinduló indítványok és felterjesztések kedvező elintézését nyerjenek. Ezután öt tagból álló küldöttséget választott az értekezlet, mely a körzeti textilbizottságban képviseli majd a kiskereskedők érdekeit. Küldöttségi tagok dr. Szemes Miklós, Pető Lajos, Kerecsen János, Balogh Ferenc és Neuwerth Gyula lettek, akik közül a Kamara három személyt választ majd ki, mely véglegesen küldöttségi tag marad.

A Magoss György téren kizuhant a villamosból és agrárközösség szünetelt egy fiatalasszony

Szerda este 8 óra 45 perckor a Nagyerdő irányába közeledő villamosról a Horthy-körház előtt kizuhant egy fiatalasszony. Elterült a kövezeten és első pillanatban úgy látszott, hogy komolyabb szerencsétlenség történt. A telefonon kihívott mentők elsősegélyben részesítették a szerencsétlenül járt nőt, akiről megállapították, Szilágyi Jánosné, Nagy Irma 28 éves motorszertelő neje, Körház utca 11 szám alatti lakos. Majd a sebészeti klinikára szállították, ahol az orvosi vizsgálat tisztázta, hogy mindössze könnyebb agrárközösség és kisebb zúzódásokat szenvedett. Kezelés után lakására szállították.

A megindult vizsgálat tisztázta a baleset körülményeit. Szilágyi Jánosné hazafelé tartott a villamoson Közben a sötét utcán nem vette észre, hogy már a Horthy-körház előtti villamosmegállóhoz érkeztek, ahol le kellett volna szállania. Csak amikor a kocsi már megindult, rémlett úgy neki, mintha már túlmentek volna a körházon. Meg is kérdezte a kalauzt:

— Hol vagyunk?

Mikor a kaluz megmondta, — ijedten felkiáltott:

— Jé, akkor már elhagytuk a körházat és nekem le kellett volna szállnom.

Azzal, mielőtt megakadályozhaták volna a lépcsőre lépett és kiugrott a már erősebb mozgásban levő villamosból. Szerencsére komolyabb baja nem történt.

— Zselmetsző ellopta zseborátját Vághy Antal debreceni lakosnak, kétszáz pengő értékben. A rendőrség megindította a nyomozást a tettes kézrekerítésére

Cserépkályhák

vason tételben érkeztek
ifj. Székely Szűcs Sándor
cserépkályhás mesterhez

Csapó-u. 33. (Ipariskola épület) Telefon: 26-70.

TAVASZI

DIVATRETIKÜLÖK

nagy választékban

PIAC-UTCA 40 és
PIAC-UTCA 16. SZ.

TÓTHFALUSSY-nál

HIREK

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

APRILIS 6. CSÜTÖRTÖK Magyar: Tulipán, Protestáns; Cselestin, Róm. kat.; Nagycsütörtök, Napkelte: 5.30. Napnyugta: 18.36. Holokelte: 16.16. Holdnyugta: 4.58.

GYÖCSYTEREK Ejjeli szolgálatát április 1-én reggel 8-tól április 6-án reggel 8-ig: NAP Piac-utca 1., telefon: 27-73. ARANY EGY-SZÁRVU Kossuth-utca 8., telefon: 24-96. II. RAKOZZI Mihály-u. 55., telefon: 23-43. SZTANKAY Szent Anna-u. 64., telefon: 25-38.

Ünnep délutáni istentisztelet a ref. templomokban

A református egyház vezetősége felhívja a gyülekezet figyelmét a most következő ünnepre, a délutáni istentisztelet kiőgátására. Ezáltal elkerülhető volna az, hogy ünnep előtt a templomok ne legyenek túlszűfoltak. Nagycsütörtökön délután több templomban lesz úrvacsoraszta.

Nagypénteken délután öt óra-
kor még külön a Kistemplomban
is lesz úrvacsoraszta: a postai,
vasúti, rendőrségi és helyi vasúti
alkalmazottak és családjaik rész-
ére. Mindezen áldott ünnepi al-
nepi alkalmakra szeretettel fel-
hívja a figyelmet Uray Sándor
h-élkészítőnk.

Református istentiszteletek
nagycsütörtökön. Nagyt templom-
ban délután 5 óraor pr. és ág. dr.
Farkas Pál. — Kistemplomban
délután 5 óraor pr. dr. Makka
Sándor, ág. Uray Sándor. —
Kossuth utcai templomban dél-
után 5 óraor pr. és ág. Baja Mi-
hály. — Károlyi Gáspár-téri
templomban délután 5 óraor pr.
Rácz Zoltán, ág. Berényi József.
Árpád-téri templomban délután
5 óraor pr. Erdei Mihály, ág. Fen-
tös Tibor. — Homokkerti tem-
plomban délután 5 óraor pr. Ko-
vács József, ág. Bánay Zoltán.

Református istentiszteletek
Nagypénteken. Nagyt templomban
délután 10 óraor dr. Farkas Pál,
délután 5 óraor Nagy István. —
Kistemplomban délután 9 Uray
Sándor, délután 5 pr. d. dr. Révész
Imre, ág. Uray Sándor. Kistem-
plomban délután 11 d. dr. Révész
Imre. — Kossuth utcai tem-
plomban délután 10 Tamás Ferenc,
délután 5 Lukács László. — Ká-
rolyi Gáspár-téri templomban dél-
után 9 Berényi József, délután 4
Nagy István. — Ispótlay tem-
plomban délután 10 dr. Sárközy L.
délután 5 Bagdi István. — Árpád-
téri templomban délután 10 dr.
Erdei Mihály, délután 3 Bagdi
István. — Homokkerti tem-
plomban délután 10 Bánay Zoltán,
délután 5 Kovács József. — Nyi-
laskert templomban délután 10
Sipos Károly, délután 3 Adorján
Béla. — Csapókerti templomban
délután 10 Balogh József, délután
3 Balogh József. — Kerektelepi
templomban délután 10 Kovács J.
délután 3 Békési Lajos. — Egye-
temi templomban délután 11 Sze-
nes László, délután 5 Szenes L.
Augusta szanatóriumban dél-
után negyed 10 Konez Zoltán. —
Egyetemi klinikákon Szenes László
és Konez Zoltán. — Téglyáskert-
i állami iskolában délután 5 óra-
kor dr. Sárközy Lajos. — Téglyá-
skert-i gyülekezet házában délután
9 Erdei Károly. — Tanyai isten-
tisztelet: Bánk délután 10. —
Dioszegi út délután 3 Udvarhelyi
György. — Szepes délután 10 Pál
Antal. Délután 9 Pallag, 2 Szik-
gát, délután 4 Szováti út vitéz
Szabó Endre.

Nagycsütörtöki úrvacsoraszta
az árpád-téri templomban. Nagycsütörtökön délután 5 óra-
kor istentisztelet lesz úrvacsoraszta
szta a templomban, amelyre
szertettel felhívja a hívek figyelmét
az egyházrész vezetősége.

A nagybeli szertartások
rendje a Szent Anna főplébánia-
templomban. Nagycsütörtökön fél-
10 óraor ünnepi szentmise. Dél-
után 5 óraor Jeremiás siralmal.

Nagypénteken féltíz óraor cson-
kamisa, passió és szentbeszéd. —
Délután szentolvasó, hat óraor
szentégtétel. — Nagyszom-
baton reggel hat óraor szentégté-
tel, 7 óraor tűz- és vízsen-
telés, utána kb. félkilenc óraor
ünnepi szentmise. Este hat óra-
kor feltámadási körmenet.

Nagyheti istentiszteletek a
gór. kat. templomban. Nagycsütörtökön
délután 9 óraor nagy-
szentmise vacsernyével, délután
5 óraor Jézus kinszenyedésének
olvasása a négy evangélista szer-
int. — Nagypénteken délután
9 óraor királyi imaórák, délután
négy óraor vacsernye szentbe-
széddel, körmenettel, sírhelye-
zéssel. — Nagyszombaton délután
9 óraor nagyszentmise vacser-
nyével, délután 5 óraor feltáma-
dási szertartástörmenet. — A
szentsírhoz cserepes virágot ké-
rünk.

Az evangélikus templomban
Nagycsütörtökön este 5 óraor
hagyományos német nyelvű isten-
tisztelet és úrvacsoraszta a
Dobrecben tartózkodó német-
ajkú evangélikusok részére. Prédikál
dr. Pass László. — Nagypén-
teken délután 9 óraor isten-
tisztelet, prédikál Dömsz Tivadar.
Délután 10 óraor istentisztelet s
úrvacsoraszta, prédikál dr. Pass
László. — Este 5 óraor Passió-
olvasás, végzi dr. Pass László. —
Nagyszombaton este 5 óraor
közös protestáns istentisztelet a
Révész-téri ref. Kistemplomban
az evangélikus hívek részvételé-
vel, prédikál: dr. Pass László.

Protestáns tisztek és tiszt-
helyettesek és családtagjaik rész-
ére a Kollégium Oratóriumá-
ban istentisztelet lesz nagypén-
teken és húsvét elő napján, 11
óraor kezdettel. Nagypénteken
prédikál dr. Kalmár Lajos ref. táb.
főlelkész, ágendázik Benkó Ist-
ván ev. táb. lelkész. Húsvét első
napján prédikál Benkó István ev.
táb. lelkész.

Kinevezés. A vallás- és köz-
oktatásügyi miniszter Kaszán-
nyitzy Istváné, Vajda Sasolta
dereceki állami polgári fiú és
leányiskola helyettes tanárát áll-
ami polgári iskolai rendes ta-
nárá kinevezte.

Az állami Fazekas Mihály
gimnázium tanulóinak figyelmébe
A tanulók évvégi bizonyítványuk-
at az intézet hirdető tábláján
olvasható időpontban és helyen át-
vehetik. A tandíj befizetését, vala-
mint az ifjúsági segítőegyleti és
könyvtári könyvek beadását
igazolónk kell, 50 fillért okmány
bélyegre mindenki hozzon magá-
val. A debreceni m. kir. állami
Fazekas Mihály gimnázium
igazgatósága.

A Dóci leánygimnázium
igazgatósága értesíti tanulóit, —
hogy az évvégi bizonyítványokat
április 8-án, szombaton kilenc
óraor osztja ki. A nyolcadikosok
hozzák magukkal szülőleírás any-
akönyvi kivonatukat. 8 óraor
tandíjfizetés. Igazgatóság.

A Kollégium licentia és tanító-
képzőintézete közli növendékeivel
hogy az évvégi bizonyítványok
11-től kezdve 15-ig átvehetők az
igazgatóságnál.

Bankszűnnap. A debreceni
pénztárszűnnap nagypénteken, ápr-
ilis hó 7-én és húsvét hétfőn, ápr-
ilis 10-én bankszűnnapot tartana-
nak, tehát váltópénztáraitak is
zárva tartják.

Esi tantolyam kezdődik ápr-
ilis elején a Simai Magdolna és
Sipkovich Béláné gyorsíróiskolá-
jában, Piac utca 73. Debreceni
tan. kir. főig. eng. szám: 5548—
1943—44.

Uj tantolyam kezdődik ápr-
ilis elején a Simai Magdolna és
Sipkovich Béláné Slezák Mária
gyorsíró-gépiró- és szépíróiskolá-
jában, Piac utca 73. Elkészíté-
s államvizgára. Vidékieknek
vasúti kedvezmény. Telefon:
22-53. sz. (Debreceni tan. kir. főig.
eng. szám: 5548/1943—44.)

Szülőké figyelmébe! Simai
gyorsíró és gépiró iskolába állan-
do beiratkozás, Piac utca 73. sz.,
debreceni tan. kir. főig. eng. sz.
5548—1943—44

Gyászroval

Hartyánszky Vilmos nyug. ál-
lami tisztviselő 71 éves korában
elhunyt. Halála széles körben is-
mert előkelő családot borított
mély gyászba. Gyászolják gyer-
mekeit: Hartyánszky Elek m. kir.
ezredes feleségével Dinyha Györg-
gyével, Hartyánszky Béla várme-
gyei úthízbizos feleségével Mata
Irénnel, Hartyánszky Dezső, a
debreceni gyermekmenhely gond-
nokja feleségével Timár Máriával
Hartyánszky István m. kir. ör-
nagy feleségével Böszörményi Ju-
liánával, Hartyánszky Pál m.
kir. hadbizos örnagy feleségével
Katoná Iónával. — Hartyánszky
Kázmér m. kir. hadnagy feleségé-
vel Várady Liliével, Hartyánszky
Rózsiika férjével Kökényi Gábor-
ral, Hartyánszky Blanka férjé-
vel Várady Liliével, Hartyánszky
Edit férjével Kolos Tiborral, Har-
tyánszky Cecília férjével Koltyai
Sándorral, valamint unokái, só-
gora és sógorója, Temetése szom-
baton délután félnégy óraor lesz
a Köztetető díszravatalozó ter-
méből. Lakás: Pesti utca 4. sz.
Gebauer rendezel.

Takács István egyetemi altiszt,
53 éves korában elhunyt. Temé-
tése pénteken négy óraor lesz a
2. B. ravatalozó teremből. Lakás:
Nyil utca 2. Gebauer rendezel.

Eperjesi Mária temetése ma
négy óraor lesz a 2. B. ravata-
lozó teremből. Gebauer rendezel.

Két helyen lopták meg egy-
szerre. Jakobovits Róbert szikvíz-
gyáros, Szepességi utcai lakos
feljelentést tett a rendőrségen is-
meretlen tettes ellen, aki lakásá-
ba behatoltva egy öltöny ruhát, a
szőnyegbet baromfióljából két tyu-
kót elvitt, ugyanakkor pedig szik
vizgyárából egy hajtoszlit is
elloptak, hatszáz pengő értékben.
Károsult feljelentésre a rendő-
rség megindította a nyomozást.

Emelkedett az adófizetés
Debrecenben. Debrecen város köz-
igazgatási bizottsági ülésén dr.
Vajthó Lajos p. ú. ig. ismertette
be az adózási helyzetet Debrecen-
ben. Eszerint együttesen kézfelt-
állami adóban a folyó évi befize-
tés a múlt év hasonló időszaká-
val szemben kedvezőbb: 1.682.768
pengővel több adó folyt be az
idén. Ugyancsak több folyt be
forgalmi adóbefizetés címén
125.642 P. illeték címén 128.281
pengővel.

Légrády Ottó, a Pesti Hír-
lap főszerkesztője, megrendült
egészségi állapotára való tekin-
tetel megvált a Pesti Hírlap és
Légrády Testvérek Részvénytár-
saaág ügyének irányításától. —
Nagyeven éves munkálkodás után
utolsó intézkedésével az említett
részvénytársaságok újságíróitól,
tisztviselőitől és munkásaitól kí-
vánt gondoskodni. A vállalati jó-
vedelmek leköltésével lehetővé
tette, hogy a Pesti Hírlap nyug-
díjajalpa, amely 1943 december
31-én 221.095 pengő 23 fillér ér-
téki volt, kétféle módon emel-
kedjék. A Pesti Hírlap felelős
szerkesztője továbbra is dr. Benda
Jenő, a magyar újságírás egyik
kitűnője.

Szelértelovaj ellopta Nagy
József gazdálkodó, Nagyesere 108
szám alatti lakos szekeréről, a
Sarak utca 4 számú ház elől fe-
lesége pénztárcáját 25 pengővel,
élelmiszerjegyekkel és egy 500
holdas föld adásvételi szerződés-
sével. Károsult feljelentésre a
rendőrség megindította a nyomoz-
zást.

Felmentés után hatévi fegy-
ház. Még 1942 nyarán történt,
hogy Dunka György alsóvisóli
munkás vadországban agyon-
lötötte Sebők Imre határőrzést. A
máramarosszigeti törvényszék
annakidején bizonyítékok hiányá-
ban felmentette Dunkát. Felleb-
bezés folytán az ügy a debreceni
tábla elé került, mely bűnösnek
mondotta ki Dunkát és négy évi
fegyházra ítélte. Dunka György
nem nyugodott bele az ítéletbe.
Most végső fokán a Kúria meg-
változtatta a tábla ítéletét s Dun-
ka büntetését hat évi fegyházban
szabta meg.

Javult Debrecen közbiztonsága.
Debrecen város közigazgatási bizottsá-
gának ülésén Kiss Sándor rendő-
kapitányhelyettes a debreceni kap-
itányász vezetője ismertette jelentését
a város most havi rendőrségi adatai-
ról. Márciusban 591 ügy nyert beita-
rást az előző havi 678 bűnégyvel. Teh-
át 37-tel csökkent egyetlen hónap
alatt a bűnégy száma. Ebből idegen
hatóságok megkeresése 232. Debrecen
területét érintő bűnégy 359. A bűn-
események a következőképpen oszta-
nak meg: állami és társadalmi rend
ellen irányuló cselekmény 1, hatóságok
közé elleni erőszak 2, bűncselekmény
10, emberélet elleni bűncselekmény 6,
testisértes bűntette 3, vétség 5, lopás
bűntette 76, vétség 160, zsarolás 3,
síkkészítés bűntette 7, vétség 4, jogtal-
an eljáratás 3, orgazdaság 3, csalás
16, okiratfalsítás 1, vagyonroncsolás
11, egyéb törvénybe illő bűntett
51. A debreceni rendőrségen 1111 ki-
hágási ügy nyert ítéletet.

DEBRECZEN 5. OLDAL

3000 tenyészkosz kerül kiosztásra

A földművelésügyi minisztérium
az elmúlt év kedvező tapasztala-
tai alapján az idén is elhatározta
háromezer tenyészkosznak a ki-
osztását. A koszakélt a minisz-
térium felügyelete és irányítása
mellett a Juhtenyésztők Országos
Egyesülete honyoltja le, a vár-
megei gazdasági felügyelőségek
útján. Az akcióban résztvenni kí-
vánók közvetlenül forduljanak a
gazdasági felügyelőségekhez. A
teljes bundában levő fűszaganyag
és cigája tenyészkoszok kedvez-
ményes kiosztási ára darabon-
ként kétszáz pengő, a központi
tenyészállattértékesítésre bejelent-
ett koszoknál darabonként 300 P.
a racka koszok darabonként 150
pengő.

SPORT

Dobes visszatért a DVSC- hez, valószínűleg játszik a husvét mérközéseken

A napokban adtuk hírt arról, hogy
a DVSC tehetsége, most szerződöt-
téltséje, Dobes elhunyt a debreceni
csapatot és visszatért anyafé-
nyébe. A hír meg is felelt a való-
ságnak, mert Dobes valóban távozni
akart a DVSC-től és ezért el is utaz-
zott. Most azonban váratlanul fel-
lépett Debrecenben és mint értesít-
tünk „megbékélt” visszatért a va-
tashoz. A DVSC vezetősége vissza-
fordult az önként jelentkező játékos-
nyitványt, hogyha már szent a béke a DVSC és
Dobes között.

A csapat berkeiben az az újság
hogy a Szolnokon kialakult együttest
még most nem tudják összeállítani,
mert Csokai szolgálatot teljesít és ké-
szeg, hogy megérkezni vasárnap Szol-
nokra, továbbá Pista sérült. Lukács is
gyengélkedik, Sidi, Szilágyi, B. Nagy
és Nagy II sem éri jól magát. A vé-
zettség Kádást, a Gamma és a Nagy-
várad mérkőzésen az új szerzemények
közül a legjobbban játszó tehetsége
bálfedeztet ki akarja hagyni és be-
nyitja Groszt szeretné beállítani. Min-
denesetre nem valami jó jelek között
állhat ki a DVSC számarnap Szolnok
majd utána húsvéthétfőn Debrecenben
az Újvidék elleni bajnok mérkőzésre

Golács, a Vasas játékos próbat játszott a DVSC tegnapi edzésén

A DVSC csapata tegnap délután a
Dioszegi-úti pályán tartotta szokásos
szerdai kétkupus edzését. Az edzésen
az első csapat ellenfele a második cam-
pat volt és a következő összeállításban
játékoztak a megjelentek A) csapat:
Nagy — Golács (Vasas), B. Nagy —
Záhony, Orosz, Kádás — Szabó, Sidi, Szilágyi,
Anocska, Dobes B) csapat:
Kékény — Pesti, Szilágyi — Herczeg,
Molnár, Osztrovczky — Komlósey, Lu-
kács, Móra, Ilie. A kétkupus játé-
kot az első csapat nyerte 7:5 arány-
ban Szilágyi (2), Sidi (2), Anocska
(2) góllal. A második csapat Kom-
lósey, Lukács és Móra révén szerzett
gólt.

Újság az, hogy a szolgálatot tel-
jesítő Csokai helyére a DVSC vezetősége
Golács személyében új játékos akar
megszerezni. Golács a Vasas játékos
megvan az azonnal igazolható. A teg-
nap edzésen kissé lámpalással játé-
zott Golács, de megérdemelt rajta,
hogy jó játékos.

A DVSC kosárlabdázói legyőzték a DEAC-ot

A napokban kosárlabdamerkőzés-
bonyolítottak le Debrecenben, mely-
ken feltűnt, hogy a DVSC kosárlabdai
minden mérkőzés megnyertek mind a
férfiaknál, mind a hölgyeknél. Ered-
mények:

DVSC—DEAC (barátságos nő) 31:19
(17:6). DVSC—DEAC (barátságos férfi) 30:18
(17:6). A DVSC kosárlabdai eredménye-
ségeiben győztek. Kosárlabdák: Kiss
Magda 17, Jász Magda 10, Wankó
Klári 4, Jelek Afonyi Éva 13 és Kiss
Eva 6, Jók: Jász Magda, Kiss Magda,
Wankó Klári, illetve Afonyi Éva, Kiss
Eva és Kovács Anikó.

DVSC—DEAC (barátságos nő) 20:13
(10:6). Vezető Balogh és Bertha. A
egyetemesi hölgyeknek itt már jobban
ment, de a DVSC itt is biztosan
győzött. Kosárlabdák: Jász Magda 8,
Kiss Magda 8, Wankó Klári és Szabó
2—2, illetve Barabás Magda 3, Afonyi
Éva, Kovács Anikó, Kiss Éva, Bartha
Lili 2—2 Jók: Jász Magda (a mezőny
legjobbja), Kiss Magda és Wankó
Klári, illetve Afonyi Éva, Barabás
Magda és Kiss Éva.

DVSC—DEAC (barátságos férfi) 30:18
(18:4). A DVSC kosárlabdai eredmé-
nyeiben győztek. Kosárlabdák: dr. Arday 16,
Pálkács 6, Kóhontz 6, Szilágyi 2, illetve Fuszák 5,
Nyitrai 2 és Bertha 1 Jók: dr. Arday, Kóhontz,
dr. Pálkács, Szilágyi és Balogh,
illetve Fuszák, Orey-Jóth, Bertha és
Nyitrai.

Jóeredmények a DEAC házi úszóversenyén

A fedett úszóházban a DEAC rendezés-
ében bonyolították le az úszó-
versenyt, mely hivatalos volt megállapí-
tani, hogy a fedett idény kezdete előtt
milyen formában vannak a debreceni
úszók. A versenyen várakozáson felüli
jó idők születtek, melyek csak biztató
jelek a jövőre. Eredmények:
66 és kétharmadméteres gyermekek
mellúszásban 1. Móra 1 p. 9.2 mp. 2.
Kovács A. 1 p. 14 mp. 3. Nánási 1 p.
25.4 mp.

100 méteres fiú mellúszásban 1. dr.

K Ö Z G A Z D A S Á G

A hívős március késleltette a mezőgazdasági munkákat Debrecenben

A közigazgatási bizottság ülé-
sén vitéz Kovács Lajos gazda-
sági főfelügyelő ismertette je-
lentését Debrecen március havi
mezőgazdasági helyzetével kap-
csolatban.

Március hónap nem hozta meg
az olyan hevenen várt klavá-
szodást. Talaj és vetési munka-
latok csak a hónap közepén vol-
tak megkezdhetők, ami revális
kivacsodással szemben már
magában véve 10—12 napos ké-
sedélmert jelent. Ekkor is azon-
ban csak néhány napig lehetett
vetési munkákat végzeni,
mert a rövidesen beállt hideg,
esős idő következtében később
sem vetni, sem szántani nem
lehetett. Hymódon a március hó
folyamán elvetett terület még
mindig csak egy kis része a to-
vasszi vetésnek. Az árpa és
borsó vetése nagyjából befeje-
zést nyert, egyéb tavaszi vetés
azonban jóformán alig történt.

Az állandó hideg és erős éjszaki
fagyok következtében, az el-
vetett mag nem tudott kiser-
rázni. A tavaszi munkálatoknak
ily módon való megkésése, ke-
dvező időjárás beállával előre-
láthatólag nagy munkatorlátást
fog okozni, a terméselérésnek
azonban ez a késedelem nem
érinti, mert kedvező időjárás
még mindig potolni tudja a ké-
sői vetést. A szokatlanul hideg
idő miatt az őszi vetések sem
tudtak fejlődésnek indulni és
helyenként kisebb mérvű felfu-
gyások fordultak elő. A gazdák
általában minden előkészület
megtették arra hogy kedvező
időjárás beálltával, a vetési és
tala munkálatokat teljes erővel
megkezdhesék.

A márciusi hidegek késleltet-
ték a legelőre és rétek őr-
mő-

vényzetének megindulását és
így már most tartani lehet attól,
hogy a legelőre való kihajítás is
ki fog tolni, ami pedig a je-
lenlegi rendkívül szűkös ta-
karányviszonyok mellett, a
gazdáknak további súlyos gon-
dot fog jelenteni.

Debrecen város állategészségügye

A közigazgatási bizottságban dr.
Máté Andor m. kir. főállatorvos is-
mertette Debrecen március havi állat-
egészségi állapotát.

Ragadozó állatbetegségek a követke-
zők: lörühség I. ker. 1 tanyán, II.
ker. 5 tanyán, III. ker. 16 tanyán, IV.
ker. 7 tanyán, VI. ker. 3 tanyán, VII.
ker. 1 tanyán, VIII. ker. 3 tanyán és
IX. ker. 9 tanyán; sejtsejtes V. ker.
1 tanyán, VI. ker. 1 tanyán és VII.
ker. 2 tanyán. Ezek szerint az előző
február havi állapot viszonyítva a
rühességgel fertőzött helyek száma
30-al szaporodott a sertéspestisszel
fertőzött udvarok száma változatlan.
A rühességgel fertőzött helyek száma
szaporodására a magyarázat az,
hogy a most folyó tavaszi ház-állat-
vizsgálat során az állatorvosok igen
sok helyen elítelték betegséget állapí-
tottak meg. Állatorvosok a követ-
kező volt: vasúton elszállítottak 35 da-
rab lovat, 38 darab szarvasmarhát, 50
darab juhöt és 712 darab malacot.
Gépkocsin történt állatszállítás nem
volt.

Dr. Nagy Lajos város m. kir. állat-
orvost szolgálatra hívták meg dr. Ho-
moly Béla vagonhídi I. oszt. állat-
orvos pedig állásáról lemondott. Dr.
Nagy Lajos helyettesítésére dr. Balla
András központi járási m. kir. állat-
orvost hoztam javaslatba.

Egy millió és ötszáz ezer koronás papír-
pénzt legmagasabb áron veszik

Éremgyűjtő

Debrecen, Nyil-utca 111 szám.
Régipénz és érem ügyben ten-
ácsadás. — Csütörtökönként
díjtalan érembemutató 6—9-ig

LEGSZEBB Egy művészi tervezésű
ajándék PAPP MODELL
SZT. ANNA-U. 12. TELEFON: 39-07. Ruha-díszek nagyválasztékban.

